

**Αρχαία Ελληνικά, Β΄ Λυκείου, Μάθημα Κατεύθυνσης
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα¹**

Επανάληψη²:

Συνηρημένα ρήματα Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξης (βλ. Γ.Α.Ε. σ. 200-209)

1. Να εξετάσετε τις καταλήξεις των συνηρημένων ρηματικών τύπων των πιο κάτω προτάσεων. Τι παρατηρείτε όσον αφορά στους φθόγγους που προκύπτουν από τη διαδικασία της συναίρεσης;

α. Τισσαφέρνης εύθους ήξιου τὰς Ἴωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῷ ὑπηκόους εἶναι.

β. Βασιλεὺς ἀξιοῖ σὲ ἀποπλεῖν οἴκαδε.

γ. Πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον ἀξιοῦμεν [ὕμᾱς] προθύμως ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι.

δ. Ἴτε παῖδες Ἑλλήνων, ἐλευθεροῦτε πατρίδα...

ε. Δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρὸς ἀρετὴν πρώτη τε μηνύουσα καὶ τελευταία βεβαιούσα ἢ νῦν τῶνδε καταστροφῇ.

στ. Οἶσθα δὲ δήπου ὅτι καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν οὐ νήσους ἀλλ' ἤπειρον καρπούμενος πλουσιώτατος ἀνθρώπων ἐστίν.

ζ. Τὴν πατρίδα ἐλευθερῶμεν (ας ἐλευθερώνουμε...).

*ἀξιόω-ῶ=έχω την αξίωση/απαίτηση

*ἵεναι ἐπὶ ...=επιτίθεμαι

Στα συνηρημένα ρήματα που ανήκουν στην γ΄ τάξη (σε -όω) γίνονται οι ακόλουθες συναίρεσεις φωνηέντων:

i) ο+ε ή ο+ο ή ο+ου= ου	(π.χ. δῆλοε = δῆλου, δηλόομεν = δηλοῦμεν
δηλόουσι=δηλοῦσι)
ii) ο+η ή ο+ω= ω	(π.χ. δηλόητε= δηλῶτε, δηλόωσι= δηλῶσι)
iii) ο+ει ή ο+η ή ο+οι= οι	(π.χ. δηλόει=δηλοῖ, δηλόη=δηλοῖ, δηλόοι=δηλοῖ)

Έτσι, από τη συναίρεση του χαρακτήρα **ο** με το επόμενο φωνήεν των καταλήξεων, προκύπτουν οι φθόγγοι **ω, οι και ου**.

Για την κλίση των συνηρημένων ρημάτων γ΄ τάξης βλ. και *Γραμματική* σελ. 206-209.

¹ Οι λύσεις του αρχείου, με στόχο την ανατροφοδότηση, θα αναρτηθούν σε κατοπινό στάδιο.

² Επιπρόσθετες ασκήσεις, στη βάση των αρχείων Θεματογραφίας 1.2.

Ασκήσεις:

1. Να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα, κάνοντας τις ανάλογες συναιρέσεις στο ρήμα δηλώω-ῶ:

Ενεργητική Φωνή

	Οριστική Ενεστώτα	Οριστική Παρατατικού	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
Α'				δηλοῖμι	_____		
Β'	δηλοῖς						
Γ'					δηλούτω		
Α'			δηλῶμεν		_____		
Β'		ἐδηλοῦτε					
Γ'							

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος ἀρώ-ῶ (= οργώνω, σπέρνω)

- α. Οὔτε φυτεύουσιν οὔτε _____.
- β. Ἡμεῖς τὸν ἀγρὸν (υποτακτική) _____.
- γ. Εἴθε ὑμεῖς τοὺς ἀγροὺς (ευκτική) _____.
- δ. Ἐγὼ τὴν γῆν (παρατατικός) _____.
- ε. Δεῖ τοὺς κήπους _____ τε καὶ ἄρδειν.
- στ. Οὔτε τι σπείροντες οὐδὲν οὔτε _____.

3. Να συμπληρώσετε τον πίνακα, κάνοντας τις ανάλογες συναιρέσεις στο ρήμα δηλοῦμαι:
Μέση Φωνή

	Οριστική Ενεστώτα	Οριστική Παρατατικού	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
Α'		ἐδηλούμην			_____		
Β'				δηλοῖο			
Γ'							
Α'			δηλώμεθα		_____		
Β'					δηλοῦσθε		
Γ'	δηλοῦνται						

4. Να τρέψετε τις προτάσεις στον αντίθετο αριθμό:

- α. Ἡμεῖς μὲν ἡναντιούμεθα, οὗτοι δ'οὐκ ἡναντιοῦντο.
.....
- β. Ὅμοιοιτο ἂν ἡ τύχη κακῶ ἀγνοητέη· καὶ γὰρ αὕτη πολλάκις τοὺς μὴ νικῶντας στεφανοῖ.
.....

.....
γ. Ἐφοβούμεν μὴ ταπεινοίμην.
.....

δ. Ἐπλησίαζον, ἵνα τοὺς αἰχμαλώτους ἐλευθεροῖεν.
.....

5. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων, βάζοντας το ρήμα στον κατάλληλο τύπο:

- α) Τί δ' ὁ μῦθος οὗτος (δηλῶ) _____;
β) Οἱ Ἕλληνες τοὺς δούλους οὐκ (μαστιγῶ, παρατ.) _____.
γ) Εἴθε τοὺς ἀρίστους ἀεὶ (ζηλῶ) _____, ὥ νέοι.
δ) Ἐὰν μέγα φρονῶν (βιῶ, υποτακτική) _____, οὐ κατὰ φύσιν τοῦτο ποιεῖς.
ε) Τὸν ἀγρὸν (ἀρῶ, προστακτική) _____, ὥ νεανία.
στ) Ἐάν τις τοῖς ἄρχουσιν οὐ πείθεται, (ζημιοῦμαι) _____.
ζ) Ὅταν (ἐναντιοῦμαι, υποτακτική) _____, ὥ φίλοι, τῇ ὕβρει, οὐ (ταπεινοῦμαι) _____.
η) Ὁ βασιλεὺς (ἀξιῶ, παρατατικός) _____ παρὰ τῶν στρατιωτῶν μὴ (δηῶ, απαρέμφατο) _____ τὴν χώραν.
θ) Οἱ κάλαμοι παντὶ ἀνέμῳ εἴκοντες οὐκ (ἐκριζοῦμαι) _____.

*δηῶ-ῶ= ερημύνω, λεηλατῶ · εἴκω= υποχωρῶ

6. Να συμπληρώσετε τα κενά με ένα από τα τρία ρήματα στον κατάλληλο τύπο:

- α) Πολλὰ λέγεις, (βιῶ/ δηλῶ/ζηλῶ) _____ δ' οὐδέν.
β) Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντες (δουλοῦμαι/δηλοῦμαι/ἐλευθεροῦμαι) _____.
γ) Δίκαιόν ἐστι τοὺς νικητὰς (ἐναντιοῦμαι/στεφανοῦμαι/ὁμοιοῦμαι, απρμφ.) _____.
δ) Τὸ τοῖς νόμοις πείθεσθαι (ὀρθῶ/φανερῶ/ἐλαττῶ) _____ τὴν δημοκρατίαν.
ε) Τότε (ταπεινοῦμαι/σταυροῦμαι/στεφανοῦμαι) _____ σὺν αὐτῷ δύο λησταί.
στ) (ὀρθοῦμαι/καρποῦμαι/ζημιοῦμαι, προστακτική) _____ πᾶς ὁ ἐλαίαν ἐξορύπτων.

*ζηλόω-ῶ= μιμούμαι, προσπαθῶ να μιμηθῶ κάποιον,
ὁμοιόω-ῶ= καθιστῶ κάτι ὅμοιο με κάτι - ὁμοιοῦμαι= γίνομαι ὅμοιος με...
ὀρθόω-ῶ= ανορθώνω - ὀρθοῦμαι= αναστηκύνομαι, επιτυγχάνω
ζημιόω-ῶ= τιμωρῶ, επιφέρω βλάβη
ἐξορύπτω= βγάζω με σκάψιμο ἀπὸ το ἔδαφος